

אגודת ישראל

במכתב מיום ה' תולדות תרפ"א כותב הגה"ק ר' ישראל מטשורקוב זצ"ל בין היתר "ומה מאד שמחתי כי האגו"י שנתייסדה עוד טרם פרוץ המלחמה התעודדה עוד הפעם לחזק מוסדותיה ... נחוצים לב אנשים חכמים... למען תוכל לבצע מחשבותיה לחזק בדקי בית ישראל ביסדה מוסדות תורה ולעבוד עבודת הקודש בארצינו לשכלל בנינה אשר לשמה ולזכרה תאווה נפשינו.

ועל שלש אלה תסובנה אופני האגודה לייסד ישיבה גדולה וגם ת"ת בארה"ק תובב"א ולעבוד עבודה בשדה וכרם לייסד בתי מלאכה וחרושת באה"ק וגם בחו"ל נשגיח בעין פקוחה על צרכי עמנו בני ישראל המרובים ברוח וחומר לתקן בדקי בתי ת"ת והישיבות שנהרסו מהפראים ועל פליטת סופרים גדולי תלמידי חכמים שנגלו מבתים וכו". והדבר נפלא ביותר מה שמנה הדבר הראשון של תכליתי האגודת ישראל לעסוק בבנין ארץ ישראל בעת שהיתה אז כלל ישראל שרוי במצב נורא אחר מלמחמת עולם הראשונה (כאשר תיאור רבינו בעצמו במכתב אחרת באותו זמן).

אחד מעיקרוני היהדות, ופרוגמרמה של אגו"י, ישוב ארץ ישראל

בשנת תש"ח בחודש שבט בעידן אחר החורבן בזמן מאורעות עקובות מדם בארץ ישראל, ואלפים משארית הפליטה עוד נמקים במחנות על אדמות אירופה וקפריסין ורדיפות על בני" במדינת ערב... נקראת אספה בעיר מרינבד מכל מרכזי אגו"י לדון בבעיות הנוגעות לחיי עם ישראל, ומרן הג"ר אליהו מאיר בלאך מסר לדפוס נאם זה אחר ועידת מרינבד ונדפס בירחון אגודת ישראל, ונעתיק קצת מדבריו.

וז"ל "שתי השאלות בעיקריות היו, א) עבודת א"י של אגו"י, עד לאיזה מדה צריכה היא לרכז סביבה ברגע זה את פעולותיה של אגו"י. ב) שאלות שיתוף...

בנוגע השאלה ראשונה לא היו חילוקי דיעות לאמיתו של דבר, כי העקרון שעם ישראל חייב לעשות **ככל האפשר למען ישוב א"י ולמען רכישת עמדות כלכליות חזקות וזכויות מדיניות ככל האפשר, הוא אחד מעיקרוני היהדות, והלא היא הפרוגמרמה של אגו"י...**

אמנם אמת הדבר, כי אגו"י אינה רואה בא"י את תפקידה היחיד, כי אגו"י אינה הסתדרות ציונית אל הסתדרות כל ישראלית, ויש לו לעם ישראל תפקידים רבים גם מחוץ לא"י.

ברם בישיבת המועצה המרכזית האחרונה הודו הכל כי הגם שאסור שהפרוגמרמה של אגו"י תצטמצם רק בא"י, הרי בזמן הנכוחי מצבו המדיני והפסיכולוגי של עם ישראל הוא כזה שא"י עומדת במרכז החיים היהודיים, ולפיכך חייבת אגו"י, בהסתדרות עממית, להעמיד את א"י במרכז עבודתה...

מאיך גיסא סילקה הועידה את החשד שנפל על פועלי אגו"י, כי נתפסו לסיסמת "חיסול הגולה", שבלי ספק אינה לפי רוחה של מסגרת אגו"י. אגו"י מחייבת עבודה מוגברת בעד ישוב א"י ובנין הארץ, אך עלינו לקחת בחשבון את העובדה כי מיליוני יהודית חיים עדיין בעזה"ת ועוד יחיו עד ביאת גוא"צ, בארצות הגולה, ועלינו לדאוג את דאגותיהם הרוחניות הכלכליות והמדיניות. אין אגו"י רוצה בשום פנים להוציא רווחים מצרות הגלות לטובת רעיון א"י שלה. אגו"י שואפת להיטיב ולהקל עד כמה שאפשר את חיי אחינו בגולה.

רעיון ישוב א"י אינו בנוי לא על קשי הגלות שאין לסבלה, ולא על הבטחון המוחלט בא"י... אין אנו

באים לא"י כדי להמלט מפני הגויים שבגולה, אלא להיפך. יהיה המצב בגולה טוב יותר, לגבי היהודי התורני יש בכך אסון, ויהיה המצב בא"י ח"ו רע ככל אשר יהיה, לגבי היהודי התורני יש בכך תמיד אושר רב. יהודי תורני מקבל באהבה את יסורי א"י, ורעיון הסבל למען א"י הוא הוא האידיאל של אגו"י.

על עקרון זה דברו הרבה, ונתברר כי אליבא דאמת אין כאן שום חילוקי דעות... (ועוד האריך שם).

(זכרון אליהו דף שנד והלאה)

